

זהו האיש - שימעון פרס:
ילד העשועים

המזקק של

זו פליטת-פה מקרית, כלל שלא
מה הפלא, איפוא, ששימרון
ברבים כמקול אדונינו?
★ ★
דרךנו שני ישי

תבן שאילו ה
רונותיו האיש
לית לכבוש לעי
אולם הוא גילה
קל לנסוע בסרמפ במרמ
מעשית של אחרים. ביחוד שאחרים
הבוסים של המדינה. אולם כב
הרגע הראשון, בו הבין לאיזה פסגות
להתעלותו הובקות באדון מסויים, ה
גם להבין מה הסכנה בכך, שהוא
בהם יותר מדי. הוא תפש כי ברע ש

ראש משלחת הקניות שיצאה לגיוויורק ערב הקמת המדינה, הוכיח את עצמו כסוחר מברוגה ראשונה. משך תקופה קצרה לא חר מן, כדן היה קשור שירות עם חייל לוחם, כראש שירותי חיליהם. אולם דויד בן גוריון כיהן להתחילו למשרד הביטחון, ה' פעם כראש משלחת המשרד בארצות־הברית. שנות העסקנות לא הוציאו ממנו את חלום השכלה, והוא ניצל את שהותיו ב־ ארצות־הברית ללימודים בבית־הספר החדש למחקר טוציאלי בגיוויורק, הקשיב להרצ' אות במינהל ציבורי, באוניברסיטת האר' ווארד.

הוא נשאר שם עד לביקורו של דויד בן גוריון בארצות־הברית, ב־1951. ואז חזר ארצה, כמישנה למנהל הכללי של משרד הביטחון. העבודה בצילו השיר של ביג'י

עזות, מתגנדר בנוצות אינטלקטואליות. הם זוכים עדיין את היום בו יצא הרועה שומר עורן למירוע, עם עזר הפרות של המשק. מתחת בית-שחייה החזק ספר-קריאה רציני. עברו שעות. העזר לא חזר לרפת. החב-רים שיצאו לשדה לבדוק מה קרה לרועה לקט הגור בנג'הירק ואת הרועה האנטלי גנטי ישן בצילו של עץ. כשהספר הפתוח מונח על פניו הכהנה נגד הזבובים.

כגיבור הקיבוץ הצליח פרס הצעיר יותר מאשר כרועה בקר. עובדותיו החזשה גינתה לפרס הזומנות להוכיח את יכולתו במשא ומתן ובציירת קשרים אישיים מעולים.

הוא לא הכיר רק את הגזברים האחרים ואת פקידיו הבאנקים ותחשבויו המרכוז. הוא באמגע גם עם שליחים שעסקו בענף אחר של התנועה החלוצית: היו אלה העס-קים המפלטתיים.

הימים היו ימי המאבק בתוך מפא"י, בין מפא"י כפי שהיא כיום ובין סיעה ב', ש' אחרי גילגולים רבים הגיעה לגילגולה הנוכחי: מפלגת אחדות-העבודה. מאבק דומה התחולל גם בתוך הנוער העובד, אלא ששם הייתה ידה של סיעה ב' על העליונה. מפא"י חיפשה דרך לתיקון המצב.

הגיובר הפעלתן מאלומות, בעל כוח-
השיכנוע, עורר את תשומת-ליבם של עס-
קני מפא"י. הם החליטו לנסות את כוחו
בתוך הנוער העובד. עדיין היה זכור להם
כיצד אירגן פרס בהיותו בבן-ישימן מחתרת
מפא"ית בתא הנוער העובד במקום, שהיה
נוטה לפני כן כולו לסיעה ב'.

הבחירה הוכיחה את עצמה כמוצדקת. תוך ארבע שנים, בהן שימש כמוזכר מטעם מפא"י בנוער העובד, שינה פרס את כמות המאזנים. אם היה בתחילה מוזכר מפא"י יחיד בתוך מוזכרות שכולה ייכתל לסייע ב', הרי בהצטרף הנוער העובד שהתקיימה בשנת 1944, זכתה רשימתו של שימרון פרס לרוב קולות על רשימת נציג סייעה ב'. על כן בא חיבוקו הפומבי של לבנו.

★ ★ ★
שבועיים במאמר

נ ת 1945 היתה שנה גורלית ב
חיו של שימקון פרס. בשנה זו הוא
 נשא לאשה את סוניה גלמין. בשנה זו
 התנסה בהתייה מסוג אחר לגמרי: יחד
 עם קבוצה של 14 אנשי פלמ"ח יצא למסע
 לאילת. בדרך חזרה ואסרו כל ה־14 על-
 ידי הבריטים ופרס נידון ל־14 ימי מאסר.
 כך שלא נכון כי לא מילא כל חלק במא-
 בק של בני דורו נגד הכובש הבריטי.
 אלא שהשירות והסבל למען המולדת אי-
 נם תמיד נשכחים: בשנה שלאחר מכן יכול
 היה פרס להתענג ולהינפש על־חשבון העם
 היושב בציון והשולח את עסקיו לחזירות
 בחו"ל. שימקון פרס בן ה־32 היה הציר
 הצעיר ביותר בקונגרס הציוני ה־כ"ב של
 ההתנסה בבואו. שליחות לאומית זו היתה
 אות לבאות, כאשר שימקון פרס נועד לסו-
 כב את כדור הארץ ללא הגבלה.

השידוך הגדול, בין שימעון פרס לבין מערכת הביטחון, כבר בשנת 1947. פעולות המחתרת נברו והלכו, הבריטים העבירו את ההכרעה לגורל הארץ לידי האו"ם. דויד בן-גוריון, שעד לפני זמן קצר היה עניין בבקיעות פוליטיות יותר מאשר בפיניני ביטחון, קיבל לידיו את ההכנות לקראת המלחמה המבצבצת באופק. הוא הקים את בסיסו בבית האדום שברחוב הירקון בתל-אביב, קרא ללישכתו בשם לישכת אדמוני. את העבודה המעשית בלישכת זו עשו אנשים כמו ישראל גלילי, שאול אביגור ולוי אשכול. כדי לדאוג לפרטים היומיומיים היה דרוש להם מזכיר. הם קראו לשימעון פרס. המאריירה הביטחונית שלו החלה.

★★★
זלז מרים

מיוחד בקאריירה זו הוא ששימ
עון פרס מעולם לא לבש מדים של
חייל, ושמעולם לא נסל רובה לידו — אלא
בתוקף תפקידו כסוחר נשק. הוא עמד ב

• שילדה לו שלושה ילדים.

גאללע קאמאנע
 ענדע. מ'גאללעט אים אַ וואונדער
 צו אים וועלכע מ'האט אים געזאגט: "אל
 וועלכע לאזט וואונדער אים געזאגט: "אל
 אַ וואונדער אים געזאגט: "אל

א.א.

הוא לא קשר את ראש זה את

העמדה ממנה יצא בהתנגדות. ההסתדרות הכללית.

של כו יצא פרס לחקות את ההסתדרות.

יְהוָה פָּנִים

קיים פרס עם כמה מחבריו
למפלגה. בתמונה: ח"כ מפא"י
וס בו נשבעו אמונים לכנסת ה-17.

בהתעטפו בגלימת הלוחם למען „ממלכ-
תיות“, הצליף בעקרונות המקודשים ביותר
של ההסתדרות — כמו קיום קופת-חולים
נפרדת — שמהם שואבת ההסתדרות את
רוחה הכספי והארגוני. לבון לא שתק. ה-
מלחמה שתפתתה הסתעפה לא תוך מפאי-
עצמה, פרס, דיין וחבריהם פרשו למעשה
מחיה הסדירים של המפלגה, הקימו סיעה
משלהם, סיעת הצעירים, שתפקידה העיק-
רי היה להצליף בהנהגת המפלגה; היא יכ-
לה לפעול בחקירות, כי ידעו שחאורי
גבה עומד דויד בן-גוריון וכן המנגנון ה-
אדיר של בלוש; הפתה ולחץ שהמדינה
מפקידה בידים.

אנשי לבון ציטטו השבוע מאמר בענין זה:
„רבה הסכנה בפרישות. ארגון פורש
אינו נתון למרות לאומית ולביקורת ציבור
רית. מקדיו ממנעים על-ידי עצמם; דרכי-
פעולתם, המסכנים את גורל מיפעלינו ומאי-
בקינו, נחוצים ומבוצעים על-ידי כח קטנה
שאינו עליה לא אחריות ציבורית. שניים
שלושה מפקדים הם הקובעים את תוכניו
חיה הצבאיות והפוליטיות. מפקד כזה של
ארגון פורש חושב במקום כולם, מחליט
על דעת עצמו בענייני חיים ומות ואינו
צריך למסור דין-וחשבון לאיש.“

מחבר המאמר: שימרון פרס. אלא שאין
לא ידע כי יבוא יום והוא עצמו יהיה שוין
לכת קטנה שאין עליה לא אחריות ציבורית.

יָעֵלֶם — יִעֲלֵם גַּם הוּא. אוֹ, כֻּלָּל הַפְּתוּחַ, יִבֹּא קֶץ לְאַמְבִּיצִיּוֹת שְׁלוֹ.
לִכֵּן, כִּבְר מִהֶתְחַלְתֶּלָה, בִּד בְּכָד עִם הַשְׁרוּת
לְאוֹדוֹנוֹ, קִבֵּעַ לְעֲצוּמוֹ מִטְרָה בְּרוּרָה; לִיצוֹר
לְעֲצוּמוֹ בְּסִיס פְּרָטִי מִשְׁלוֹ. אֶת הַבְּסִיס לֹא
יִכּוֹל הִיָּה לְבִנוֹת זֶה וְרִיעוּנוֹת, כִּי מְעוֹלָם
לֹא פִיתָח סְגוּלָה זוֹ. נוֹתַר לוֹ רֶק הַמִּגְנָנוֹת,
אוֹתוֹ הַכִּיר הַיִּסָּב. הוּא נִיצֵל כֹּל מִשְׁרָה,
כִּקְרֵשׁ קִמְצָה לְמִישְׁרָה דְּהוּלָה וְחִשְׁבֹּנָה יוֹתֵר.
בְּשִׁטָּתִית מְפֹכַחַת הַסְתַּעַר עַל דַּעַת הַ
צִיבּוֹר, דְּרָף אַחֲרֵי כוֹרוֹת בְּעוֹנִיִּים כְּאִילוֹ
הִיָּה כּוֹכְבִּנּוֹת מִתְחִילָה בְּהוֹלִיבּוֹר. הַשֶּׁם שִׁמְ
עוֹן פָּרַס הֶפֶן לְשִׁמְעוֹן פִּירְסוֹמַת.
כֻּלָּל שֶׁגִּבֵּר בִּשְׁתוֹנוֹ הָאִשִּׁי, וּכְלָל שִׁמְעִשׁוֹ
זָכוֹ לְגִיבּוֹי מֵלֹא שֶׁל דּוֹיֵד בְּן־גִּרְיוֹן, הַת
רַבֵּם מִגֵּעַל נְסִינּוֹת הַהֶשְׁתַּלְּסוֹת שְׁלוֹ. בְּמִ
יּוֹתֵד בְּחֹר לְעֲצוּמָא אִתִּי חֶסֶד־הַחֹץ שֶׁל הַ
מִדְיָנָה. שִׁמְעוֹן פָּרַס רָמַח אֶת עֲצוֹ
כְּרֹאשׁ מִשְׁר־חֹץ שְׁנִי, שׁוֹהַ בּוֹכִיּוֹתָיו וּב־
סִמְכוּתָיו לְמִשְׁר־הַחֹץ הָרִשְׁמִי, שְׁבִרְאֻשׁ
עוֹמֵתָה גּוֹלְדָה מֵאִיר. הַמִּצֵּב הַזֶּה לִידֵּי כָּה,
שְׁלֹפְנֵי הַבְּמִירוֹת הָאֲחֵרוֹנוֹת הָדוּלְעָה גּוֹלְדָה
מֵאִיר, כִּי לֹא תִשׁוּב לְמִשְׁרָהָ, וְאִכֵּן לֹא
שִׁבָּה עַד אֲשֶׁר הִבְטִיחָהּ לֵה בְּן־גִּרְיוֹן חֲגִיגַת
שֶׁל יִסְדָּן אֶת שְׁאִיפוֹתֶיהָ הַדִּפְלוֹמַטִּית שֶׁל
שִׁמְעוֹן פָּרַס.
מִקְרָה מְגוֹחֵךְ בְּמִיּוֹתָה, שֶׁהִתְפַּתַּח כְּתוּצָאָה
מִהֶתְעִרְבוֹת זֶה בְּעִנְיֵינֵי חוֹץ, הֵיָּה קִשְׁרוֹ
מִכְבִּיר נֶשֶׁק מְשֻׁמֵּשׁ שֶׁל צִהֲלִי לְמִדְיָנָה

יחסי חוץ

יחסי חוץ זכו גם הם למיפולו של פרס, במיוחד יחסי ישראל-צרפת, שהגיעו לשיאם בעת כהונת העגריז פיר זילבר, הנראה בתמונה זו ליד שימעון פרס בטקס קבלת הלקופטרים צרפתיים בישראל.

החלה. וכעבור שנה כבר היה מנהל כללי של משרד הביטחון.

קוד אדוניו ★ ★ ★

דהל בתקופה זו ניתנה לציבור הרב ההזדמנות להכיר את שימעון פרס. אנטארט נגלתה דמותו: דמות של כמעט צבר, אשר אכל קנוניות מפלגתיות במסדרונות ואשר שחבריו אכלו פלאפל ברחוב. ניכרה בבית תכונה האופיינית לאנשי מנגנון: תמיד בדבק לאדון. וכאשר דבק — היה זה ללא סייג, לכל אורך הקו.

כאשר הפך להיות ילד השעשועים של דויד בן-גוריון, החל מצטט את דויד בן-גוריון. ביגדי תקף את הציונות? פרס מהיה לחזור על התקפה זו, ביתר חריפות, בפני צעירי ניויורק, במעוזם הם. ביגדי מדבר על אופי-שמום? פרס חור אחריו.

אחת מאגדות משרד הביטחון מספרת על אחת ממסיבות אחת, המסיבה השנתית של עובדי משרד הביטחון. בן-הקריה קם דויד בן-גוריון וניגש את דבריה, בהדגישו את חשיבותם של "פגזים" ודברים דומים. קם אחריו שימ-עון פרס, והחל סוקר את פעולות הממשלה בשנה שחלפה, ונתן לאפפת כולם, ביטא את המילה פגזים באותו גיב המיוחד לבן-גוריון, המילה: "פגזים". קם למחרת, כאשר השיריו לו על כך, הסביר כלום שניתה